

dr hab. n. med. Jacek Sobocki prof. CMKP

Warszawa 11.07.2022

Recenzja rozprawy doktorskiej lekarza Ireneusza Pierzankowskiego

pt. „Ocena wpływu jakości leczenia chirurgicznego i pooperacyjnej radioterapii na przeżycia odległe, jakość życia oraz stan odżywienia u chorych po całkowitym wycięciu żołądka z powodu raka gruczołowego”.

Promotor: Prof. dr hab. n med. Lucjan Wyrwicz

Promotor pomocniczy: dr n med. Tomasz Olesiński

Narodowy Instytut Onkologii – Państwowy Instytut Badawczy

Im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie

Lekarz Ireneusz Pierzankowski w swojej rozprawie doktorskiej podejmuje trudną i bardzo ważną tematykę leczenia raka żołądka w kluczowych aspektach: przeżyć odległych, jakości życia oraz ściśle powiązanego z poprzednimi zagadnienia stanu odżywienia pacjentów.

Przedstawiona mi do oceny dysertacja jest oparta na trzech artykułach. Rozprawa doktorska lekarza Ireneusza Pierzankowskiego jest starannie przygotowana i opracowana graficznie. Zawiera 52 strony zorganizowane w 3 sekcje w układzie odpowiadającym wymaganiom formalnym oraz 6 załączników będących niezbędnym uzupełnieniem pracy. Praca zawiera omówienie publikacji, 7 tabel i 5 rycin zawartych w artykułach. Piśmiennictwo zawiera 66 pozycji, właściwie dobranych i wykorzystanych w omówieniu prac, odpowiednio 22, 16 oraz 28 pozycji w każdym z załączonych artykułów.

We wstępie autor systematycznie, syntetycznie i skrótowo omawia podstawowe problemy związane z leczeniem raka żołądka. Natomiast nie odnosi się do piśmiennictwa co jest niewątpliwym przeoczeniem tej dysertacji. Ze względu na bardzo szeroką literaturę w omawianym zakresie oraz znaczną rozbieżność doniesień prace naukowe na tym poziomie wymagają wskazania referencji, na których opierał się autor, nierzadko z uzasadnieniem dlaczego na te, a nie inne doniesienia wybrał.

W sekcji „Cel prac badawczych” autor systematycznie i klarownie przedstawia cele dysertacji rozdzielone na etapy odzwierciedlone w publikacjach.

W streszczeniu prac metodykę przedstawiono skrótowo, co wobec kompletności informacji zawartej w załączonych publikacjach jest postępowaniem właściwym. Omówienie artykułów jest bardzo krótkie i nad wyraz skromne, jak na wysoką wartość poznawczą i praktyczną, które sobą prezentują. Jakkolwiek każde z etapowo uzyskiwanych wyników są oddzielnie omówione na wysokim poziomie w odrębnych artykułach, to dużą wartość miałoby mówienie wzajemnych powiązań pomiędzy artykułami, które niewątpliwie celowo stanowią jednolity cykl w dysertacji. Mam nadzieję, że doktorant pokusi się o takie omówienie w trakcie obrony.

W każdej publikacji doktorant jest pierwszym autorem, co podkreśla jego osobisty dorobek i dominujący wkład przeprowadzenie badań i przygotowanie publikacji. Publikacje złączono w formie manuskryptów, a nie opublikowanych artykułów z powodu trwającego wydłużonego cyklu wydawniczego. Ponieważ załączono decyzje redakcji o przyjęciu do publikacji ten sposób prezentacji pracy spełnia wymogi formalne.

Artykuł pierwszy cyklu autorstwa Ireneusza Pierzanowskiego, Adama Dmitruka, Sebastiana Rybskiego, Lucjana Wyrwicza oraz Tomasza Olesińskiego pod tytułem „Influence of surgery treatment quality on longtime results gastric cancer combination therapy” został przyjęty do publikacji w czasopiśmie Nowotwory i opublikowany online 25 kwietnia 2022 roku. Czasopismo to posiada 100 punktów Ministerstwa Edukacji i Nauki. Artykuł wprowadza do tematu prezentując przegląd piśmiennictwa dotyczącego aktualnego stanu wiedzy w zakresie skojarzonego leczenia raka żołądka. Jest to systematyczna, interesująca i krytyczna analiza dostępnej wiedzy medycznej w tym zakresie. W pracy przebadano 154 pacjentów poddanych gastrektomii z powodu raka żołądka z następowym leczeniem adiuwantowym w schemacie MacDonald. Obserwacja odległa

przekraczała 100 miesięcy co czyni ten artykuł wyjątkowym źródłem wiedzy. Wyniki starannie przedstawiono i przedyskutowano. Wykazano wyższą jakość leczenia chirurgicznego w ośrodku prowadzącym badanie w porównaniu z innymi ośrodkami. Natomiast fakt ten nie wpłynął na przeżycia 5-cio letnie.

Artykuł drugi cyklu autorstwa Ireneusza Pierzankowskiego, Moniki Bieniasz, Łukasza Zyskowskiego, Lucjana Wyrwicza oraz Tomasza Olesińskiego pod tytułem „Odległe następstwa metaboliczne leczenia chirurgicznego raka żołądka” został opublikowany w czasopiśmie *Gastroenterologia kliniczna* (2022;12:59-65), które posiada 70 punktów Ministerstwa Edukacji i Nauki. Do badania włączono 57 pacjentów poddanych gastrectomii, w tym u 39 pacjentów leczenie uzupełniono wg schematu MacDonalda. Oceniono szereg parametrów metabolicznych powiązanych ze stanem odżywienia. Wykazano zaburzenia gospodarki wapniowej (osteoporoza lub osteopenia dotyczyła 86% pacjentów w zakresie szyjki kości udowej) oraz spadek masy ciała w trakcie leczenia. Bardzo celnie podsumowano pracę wskazując na konieczność stałego leczenia żywieniowego u pacjentów onkologicznych jako gwaranta lepszej jakości życia.

Artykuł trzeci cyklu autorstwa Ireneusza Pierankowskiego, Adama Dymitruka, Moniki Bieniasz, Pauliny Wieszczy, Lucjana Wyrwicza oraz Tomasza Olesińskiego pod tytułem „Wpływ radiochemioterapii na odległą jakość życia chorych leczonych operacyjnie z powodu raka żołądka” został przyjęty do publikacji w czasopiśmie *Gastroenterologia kliniczna* i ukaże się w 2022 jak wskazuje załączone oświadczenie redaktora prowadzącego. Czasopismo to posiada 70 punktów Ministerstwa Edukacji i Nauki. Celem pracy była ocena jakości życia mierzonej za pomocą formularza QLQ C-30 wersja 3.0 oraz modułu QLQ STO22 dedykowanego dla chorych z rakiem żołądka. Przebadano 154 chorych pozostających w remisji powyżej 5 lat po leczeniu. Stwierdzono, że jakkolwiek jakość życia pacjentów po radiochemioterapii jest dobra to jednak leczenie to w porównaniu do samego leczenia chirurgicznego znamienne obniża jakość życia w zakresie codziennego funkcjonowania, wydolności fizycznej oraz statusu materialnego.

Proszę o doktoranta o komentarz do wniosków z trzeciej publikacji. W jakim mechanizmie powstają tak znaczące różnice w jakości życia i czy są nieodzownym

następstwem leczenia, czy raczej niedomogów systemu nieoferującego pacjentom kompleksowej rehabilitacji po leczeniu?

Podsumowując, niewątpliwą zaletą pracy jest jej duża zwięzłość, nie pozostawiająca marginesu dla rozwlekłych opisów rozmywających temat. Łączna punktacja Ministerstwa Edukacji i Nauki wyniosła 240. Artykuły oryginalne posiadają wysokiej jakości dyskusję oraz opracowanie tabelaryczne uzyskanych wyników.

Pragnę zwrócić uwagę na głębokie implikacje praktyczne prezentowanej pracy doktorskiej. Świadczy to o głębokiej wiedzy i właściwym pojmowaniu przez doktoranta roli nauki.

Praca spełnia wszystkie warunki stawiane rozprawom na stopień naukowy doktora nauk medycznych. Z pełnym przekonaniem wnioskuję do Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii – Państwowego Instytut Badawczy im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie o dopuszczenie lekarza Ireneusza Pierzankowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jacek Sobocki